

Bruxelles, 17 mai 2021
(OR. en)

8618/21

COMPET 336	EMPL 190
IND 120	ENER 166
MI 330	ENV 289
CLIMA 100	ESPACE 50
CONSOM 116	PI 35
DIGIT 57	POLMIL 66
ECOFIN 424	RC 19
EDUC 158	RECH 201

NOTĂ

Sursă: Președinția

Destinatar: Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul

Subiect: *Pregătirea reuniunii Consiliului Competitivitate din 27 mai 2021*
Actualizarea noii Strategii industriale pentru Europa – importanța crucială a asigurării accesului la materiile prime critice
Dezbatere de orientare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor, în vederea dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului Competitivitate din 27 mai 2021, o notă a președinției privind „Actualizarea noii Strategii industriale pentru Europa – importanța crucială a asigurării accesului la materiile prime critice”.

Consiliul Competitivitate | Piață Internă și Industrie**Actualizarea noii Strategii industriale pentru Europa – importanța crucială a asigurării accesului la materiile prime critice****Document de dezbatere al președinției**

Din martie 2020, când s-a adoptat pachetul privind politica industrială de către Comisie, au avut loc multe schimbări. Pandemia de COVID-19 a lovit puternic economia europeană, cu un impact cantitativ și calitativ diferențiat în diferitele sectoare și ecosisteme industriale.

Strategia industrială actualizată, prezentată de Comisie la 5 mai, reafirmă prioritățile stabilite în martie 2020, în special tranziția verde și cea digitală. În același timp, conține o evaluare menită să desprindă învățămintele crizei provocate de pandemie pentru a stimula redresarea, pentru a consolida autonomia strategică deschisă a UE [care a fost discutată pe larg în cadrul reuniunii informale a miniștrilor competitivității (piață internă și industrie) din luna martie a acestui an] și pentru a accelera dubla tranziție, ținând seama de solicitările formulate de Consiliul European în concluziile sale din octombrie 2020: (i) de a se prezenta un raport strategic privind piața unică, inclusiv situația actuală a Planului de acțiune pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică; (ii) de a se evalua robustețea procedurilor existente și necesitatea unor acțiuni de întărire a rezilienței pieței unice și (iii) de a se identifica dependențele strategice, în special în ecosistemele industriale cele mai sensibile, cum ar fi în domeniul sănătății, și a se propune măsuri de reducere a acestor dependențe.

Întărirea rezilienței pieței unice

Primul raport anual privind piața unică analizează, printre altele, impactul crizei asupra pieței unice și întreprinderilor europene, inclusiv asupra ecosistemelor industriale și întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). De asemenea, evaluează progresele înregistrate în ceea ce privește înlăturarea principalelor obstacole din calea pieței unice.

Ca urmare a analizei și a învățămintelor desprinse, Comisia își confirmă angajamentul de a explora modalități de întărire a rezilienței pieței unice. Printre acestea se numără instrumentul pentru situații de urgență al pieței unice, care urmărește să ofere o soluție structurală pentru a asigura disponibilitatea și libera circulație a persoanelor, a bunurilor și a serviciilor în contextul unor posibile crize viitoare.

Documentul subliniază, de asemenea, rolul important al „Grupului operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică”, lansat în cadrul strategiei industriale în martie 2020, ca forum la nivel înalt în cadrul căruia Comisia și statele membre caută, prin colaborare, soluții pentru înlăturarea obstacolelor din calea pieței unice.

Se vor depune eforturi pentru a se elimina restricțiile și barierele identificate în Raportul din 2020 privind barierele existente pe piața unică. În special, Comisia va analiza posibilitățile de definire a unor standarde în domeniul serviciilor pentru întreprinderi și de îmbunătățire a punerii în aplicare practice a detașării lucrătorilor. De asemenea, se va pune accentul pe interacțiunea dintre bunuri și servicii în cadrul tuturor ecosistemelor și pe rolul unei supravegheri eficace a pieței de către autoritățile naționale pentru a se face față produselor neconforme.

Inițiativele specifice de combatere a întârzierilor în efectuarea plăților, cum ar fi viitorul Observator al întârzierilor la plată, mobilizarea investițiilor în IMM-uri prin componenta pentru IMM-uri a InvestEU și un nou fond public-privat pentru ofertele publice inițiale care să sprijine IMM-urile și întreprinderile cu capitalizare medie, pentru a asigura un acces mai bun la finanțarea prin capitaluri proprii, vor contribui, de asemenea, la îmbunătățirea solvabilității IMM-urilor. Aceste acțiuni vor promova redresarea pieței unice și vor consolida competitivitatea și reziliența industriei UE.

Abordarea dependențelor strategice ale UE

Strategia industrială din martie 2020 a scos în evidență importanța consolidării autonomiei strategice deschise a UE și necesitatea de a se reduce dependențele de țările terțe pentru anumite produse, infrastructuri și tehnologii specifice de importanță strategică. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a ilustrat importanța unei mai bune previziuni cu privire la dependențele strategice actuale și viitoare și domeniile în care se situează acestea.

În documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind dependențele strategice, publicat odată cu Strategia industrială actualizată, Comisia a efectuat o analiză bazată pe date comerciale care oferă o primă imagine. Din 5 200 de produse importate în UE, analiza a identificat 137 de produse (reprezentând 6 % din valoarea totală a importurilor de bunuri în UE) în ecosisteme industriale sensibile de care UE este foarte dependentă. Aproximativ jumătate dintre ele provin din China. Aceste produse sunt legate în principal de industriile mari consumatoare de energie (cum ar fi materiile prime) și de ecosistemele din domeniul sănătății (cum ar fi principiile active) sau alte produse relevante pentru sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale.

Dintre acestea, 34 de produse sunt considerate mai vulnerabile, dat fiind potențialul lor scăzut de diversificare suplimentară și de înlocuire cu echivalente produse în UE. Analiza cuprinde șase evaluări aprofundate privind materiile prime, bateriile, principiile active, hidrogenul, semiconductorii și tehnologiile de tip cloud și de calcul la margine. Analiza indică, de asemenea, provocări și dependențe în domeniul tehnologiilor avansate.

În ceea ce privește calea de urmat, Strategia industrială actualizată reafirmă voința Comisiei de a continua colaborarea cu statele membre și cu industria, inclusiv prin intermediul Forumului industrial, pentru a își aprofunda analiza și pentru a găsi soluții pentru dependențele strategice identificate. Astfel cum se subliniază în Revizuirea politicii comerciale, Comisia va depune în continuare eforturi pentru diversificarea lanțurilor de aprovizionare internaționale și pentru încheierea de parteneriate internaționale cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune.

În plus, Strategia industrială actualizată a reafirmat sprijinul pe care Comisia îl acordă alianțelor industriale în domenii strategice în care acestea sunt considerate ca fiind cel mai bun instrument de accelerare a activităților care altfel nu s-ar dezvolta. În special, Comisia a anunțat că pregătește lansarea a două alianțe, pentru procesoare și tehnologiile semiconductoarelor și pentru date industriale și tehnologiile de calcul la margine și de tip cloud. De asemenea, Comisia ia în considerare pregătirea de alianțe pentru lansatoarele spațiale și pentru aviația cu emisii zero, care ar funcționa în deplină complementaritate cu alianța pentru combustibili din surse regenerabile și cu conținut scăzut de carbon, aflată în curs de examinare.

Conform Strategiei industriale actualizate, Comisia va prezenta, de asemenea, o strategie privind standardizarea pentru o poziție mai fermă în stabilirea standardelor europene și internaționale, în conformitate cu valorile și interesele strategice europene. Standardizarea, deși tehnică prin natura sa, are o latură strategică extrem de importantă. Standardele asigură interoperabilitatea între diferite dispozitive și servicii, reduc costurile de adaptare, elimină barierele din calea comerțului, ajută întreprinderile să aibă acces la piețe și facilitează implementarea noilor tehnologii și produse. În plus, standardele pot juca un rol esențial în stimularea competitivității UE și a poziției de lider a acesteia din punct de vedere tehnologic, în special în noile domenii în care UE, singură sau în cooperare cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune, are capacitatea de a influența sistemul internațional.

Orientările anunțate privind achizițiile publice strategice pot contribui și mai mult la diversificarea bazei de furnizori și la consolidarea lanțurilor valorice ale UE în context mondial.

Împreună cu Strategia industrială actualizată, Comisia a propus, de asemenea, un instrument juridic pentru a aborda efectele potențial denaturante ale subvențiilor externe pe piața unică. Acest instrument poate fi un element-cheie prin faptul că abordează dimensiunea externă a condițiilor de concurență echitabile și, prin aceasta, va contribui la promovarea unei piețe unice echitabile și competitive.

În cele din urmă, inițiativele prevăzute în Strategia industrială actualizată trebuie, de asemenea, să fie considerate în contextul mai amplu al acțiunilor avute în vedere de țări terțe. De exemplu, SUA efectuează o revizuire a lanțurilor sale de aprovizionare, punând accentul pe baterii, semiconductori, principii active și pământuri rare, precum și pe șase baze industriale¹. G7 abordează, de asemenea, vulnerabilitățile lanțului de aprovizionare de la nivel mondial ca parte a unui nou plan de acțiune al G7 privind reziliența economică.

Accelerarea dublei tranziții

Pandemia a afectat viteza și amploarea tranziției verzi și a celei digitale. Pentru a consolida argumentele economice în favoarea tranzițiilor și previzibilitatea acestora, care sunt condiții prealabile pentru luarea unor decizii de investiții în cunoștință de cauză, industria are nevoie de un cadru de reglementare coerent, de acces la capacități și infrastructuri (inclusiv la cele digitale), de acces la finanțare (cu un accent puternic pe instrumentele de capitaluri proprii și pe necesitatea de a îmbunătăți ecosistemul de capital), de acces la materii prime și energie decarbonizată, precum și de competențe adecvate.

În acest context, Strategia industrială actualizată prezintă o primă analiză a provocărilor cu care se confruntă cele paisprezece ecosisteme industriale și a inițiativelor de transformare deja întreprinse. Această analiză reprezintă o contribuție importantă pentru crearea, în parteneriat cu industria, autoritățile publice, partenerii sociali și alte părți interesate, a așa-numitelor parcursuri de tranziție pentru ecosistemele industriale.

De asemenea, este necesar să se creeze și să se aprofundeze piețele pentru produse ecologice și să se stimuleze investițiile. Investițiile din cadrul *Next Generation EU*, pe care Consiliul Competitivitate a avut ocazia să le discute în luna februarie a anului trecut, vor oferi oportunități pentru o schimbare structurală a economiilor noastre. Proiectele multinaționale, alianțele industriale, parteneriatele europene și alte instrumente pot juca un rol important în înregistrarea de progrese pe calea dublei tranziții.

¹ Apărare, sănătate, TIC, energie, transporturi și produse agroalimentare. A se vedea <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/02/24/executive-order-on-americas-supply-chains/>.

Accesul la materiile prime critice

Strategia industrială actualizată și descrierea pe care aceasta o realizează a dependențelor și capacităților strategice ale UE ne atrag atenția și asupra dependenței UE de aprovizionarea cu materii prime din țări terțe.

Planul de acțiune al UE privind materiile prime critice² prezintă zece acțiuni menite să consolideze reziliența și autonomia strategică deschisă, reducând în același timp impactul social și de mediu al utilizării resurselor. Cunoașterea de către statele membre a dependențelor lor strategice de materiile prime critice, inclusiv prin utilizarea acestora de către industriile din aval, și implicarea lor activă sunt considerate esențiale pentru succesul planului de acțiune al UE. Printre domeniile cele mai urgente care necesită acțiune se numără pământurile rare. Acestea sunt esențiale pentru producerea magneților permanenți într-o serie de ecosisteme industriale, în special în sectorul autovehiculelor, al energiei din surse regenerabile și al apărării³.

Dependența aproape totală de o singură sursă de aprovizionare cu pământuri rare și de rafinare a acestora, precum și de reciclare a magneților (China) poate fi considerată un risc strategic pentru care nu numai UE, ci și SUA, Japonia, Regatul Unit, Canada, Australia, India și alte țări se grăbesc să găsească o soluție.

Sunt necesare investiții, iar Alianța europeană pentru materii prime (ERMA) a pregătit o rezervă de proiecte de investiții care ar putea contribui la abordarea dependențelor importante de materii prime. Cu toate acestea, pentru a se asigura reușita, producătorii din aval trebuie să furnizeze o piață.

² COM (2020) 474, 3 septembrie 2020.

³ 95 % din vehiculele electrice utilizează magneți permanenți, iar turbinele eoliene conțin în medie 600 kg de magneți permanenți pe MW. Industria apărării utilizează, proporțional, o cantitate mică de magneți permanenți, dar aceștia sunt de calitate superioară și sunt dificil de substituit.

În prezent, aprovizionarea internă cu pământuri rare este aproape de zero. Planul de acțiune al UE invită statele membre și regiunile să utilizeze mai bine resursele interne, prin identificarea proiectelor de extracție minieră a materiilor prime critice, de prelucrare a acestora și de valorificare a deșeurilor de materii prime critice care pot deveni operaționale până în 2025 (de exemplu prin investiții relevante în planurile naționale de redresare și reziliență). Aprovizionarea internă are potențialul de a furniza 20 % din cererea anuală a UE până în 2030⁴.

Comisia a propus dezvoltarea unor parteneriate strategice cu țările bogate în resurse pentru a diversifica sursele externe de aprovizionare și negociază deja cu Canada și Ucraina. Și alte regiuni, precum Balcanii de Vest, sunt importante. Serbia dispune de resurse importante de litiu, borați și alte materii prime critice și și-a confirmat interesul de a dezvolta un parteneriat strategic cu UE. Comisia are în vedere, de asemenea, să propună parteneriate strategice țărilor interesate din Africa, oferindu-le posibilitatea să creeze valoare adăugată în sectorul minier ca factor al dezvoltării economice și sociale.

Este important de remarcat totodată că și ceilalți actori mondiali se concentrează asupra acestor țări pentru a-și asigura aprovizionarea cu minerale critice. Prin urmare, este esențial ca statele membre și întreprinderile europene să se implice activ în aceste parteneriate strategice.

Puncte pentru dezbatere:

- 1. Care trei elemente ale Strategiei industriale actualizate ar trebui să aibă prioritate în ceea ce privește măsurile de politică care urmează să fie adoptate pe termen scurt/mediu? Având în vedere rolul-cheie al pieței interne, care sunt cele trei elemente considerate a fi deosebit de importante pentru noul instrument pentru situații de urgență al pieței unice?*
- 2. Vor pune dependențele de materii prime critice în pericol investițiile în amploarea și ritmul necesare pentru a activa în mod eficace tranziția verde și cea digitală? Ce investiții în lanțurile valorice ale materiilor prime intenționează statele membre să sprijine prin intermediul investițiilor private, al Mecanismului de redresare și reziliență, al fondurilor UE și/sau al ajutoarelor de stat?*

⁴ Calcule ERMA: până acum, ERMA a identificat 14 proiecte interne care ar putea furniza 7 000 de tone de magneți până în 2030 și ar putea acoperi 20 % din cererea anuală a UE.